

Đề tài:**SỬ DỤNG TRÒ CHƠI TRONG DẠY HỌC VÀ ĐÁNH GIÁ HỌC SINH MÔN ĐỊA LÝ****I. LÍ DO CHỌN ĐỀ TÀI:**

Phương pháp giáo dục phổ thông phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo của học sinh; phù hợp với đặc điểm của từng lớp học, môn học; bồi dưỡng phương pháp tự học, khả năng làm việc theo nhóm, rèn luyện kỹ năng vận dụng kiến thức vào thực tiễn; tác động đến tình cảm, đem lại niềm vui, hứng thú học tập cho học sinh. Đối với bộ môn Địa lý nói chung và Địa lý ở trường THCS có thể áp dụng nhiều phương pháp như thuyết trình, đóng vai, đàm thoại gợi mở hoặc trò chơi địa lý... để gây hứng thú học tập và tác động đến tình cảm, niềm vui của học sinh. Trong đó, trò chơi địa lý không chỉ tạo hứng thú học tập, nâng cao tình cảm, niềm vui mà hoạt động này còn có tác dụng mở rộng, nâng cao hiểu biết về bộ môn Địa lý và các kỹ năng hoạt động theo nhóm, tập thể. Bên cạnh đó, tổ chức trò chơi địa lý còn là phương pháp dạy học, kiểm tra đánh giá theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh. Trong quá trình tham gia giảng dạy học Địa lý, tôi nhận thấy chương trình Địa lý ở trường THCS có thể tiến hành các trò chơi. Mỗi trò chơi phải củng cố được một nội dung của bài học cụ thể trong chương trình, có thể là kiến thức cần kiểm tra bài cũ, kiến thức bài mới, kiến thức thực hành, luyện tập.

Vậy làm thế nào để mỗi tiết học Địa lý trở thành sự đam mê thích thú, sự mong ước được tìm hiểu khám phá của mỗi học sinh? Chính vì vậy, chúng tôi đã đưa một số trò chơi vào các bài dạy của mình để gây hứng thú học tập cho học sinh và cũng phù hợp với tâm lý lứa tuổi của các em: thích hoạt động, hiếu động và ưa khám phá. Học sinh được học tập một cách nhẹ nhàng, thoải mái nhưng rất hào hứng, không khí học tập hứng khởi và phấn chấn mà kiến thức vẫn được khắc sâu, dễ nhớ, dễ thuộc.

Với các lí do trên, chúng tôi đã lựa chọn đề tài: “Sử dụng trò chơi trong dạy học và đánh giá học sinh môn Địa lý”.

II. NỘI DUNG, BIỆN PHÁP THỰC HIỆN**1. Thực trạng của vấn đề****1.1. Thuận lợi**

- Về phía nhà trường: Trường TH&THCS Đại Sơn là ngôi trường nằm ở vùng khó khăn nhưng nhà trường luôn quan tâm đến chất lượng giáo dục toàn diện. Nhà trường đã trang bị tương đối đầy đủ sách tham khảo, đồ dùng, thiết bị dạy học bộ môn. Đặc biệt phòng nào cũng được trang bị tivi đầy đủ, có kết nối

mạng Internet. Nhà trường luôn tạo mọi điều kiện hỗ trợ đổi mới phương pháp dạy và học của giáo viên và học sinh.

- **Về phía học sinh:** Đa số các em có ý thức tìm tòi, say mê học hỏi.

1.2. Khó khăn

Nhiều học sinh học tập một cách thụ động, chỉ dựa vào những kiến thức do giáo viên truyền đạt rồi học thuộc lòng, chưa có sự sáng tạo.

2. Các giải pháp đã tiến hành để giải quyết vấn đề

2.1. Quan niệm về trò chơi địa lý

Trò chơi địa lý trong dạy và học ở trường THPT là trò chơi học tập, có tác dụng mở rộng và củng cố hiểu biết kiến thức, rèn luyện các kỹ năng địa lý của học sinh. Ngoài ra, trò chơi địa lý còn có vai trò tạo hứng thú học tập, niềm tin và tình cảm của học sinh được nâng cao. Và đối với các em học sinh, môn Địa lý trở nên sinh động, gần gũi, thiết thực hơn, giúp các em yêu thích môn Địa lý hơn.

2.2. Nguyên tắc thực hiện trò chơi địa lý

* Để có một trò chơi đúng nghĩa và bổ ích phải hội tụ 3 yếu tố sau:

- Xây dựng bầu không khí vui tươi, sống động, thu hút tất cả mọi người cùng tham gia.

- Rèn luyện kỹ năng phản ứng nhanh, tháo vát, quyết đoán...

- Giáo dục chiều sâu: thông qua các trò chơi giúp cho các em học sinh nhận thức được tinh thần đoàn kết, tình đồng đội và kỷ luật tập thể, tính trung thực.

* Để thực hiện trò chơi địa lý cần thực hiện những nguyên tắc sau:

- Tổ chức trò chơi địa lý phải phù hợp với đặc điểm tâm lý, trình độ nhận thức và hoàn cảnh học tập của học sinh, phù hợp với điều kiện vật chất và không gian, thời gian thực hiện.

- Nội dung trò chơi là nội dung địa lý hoặc có liên quan trực tiếp, giúp mở rộng, nâng cao kiến thức, kỹ năng địa lý.

- Trò chơi địa lý tuy mang tính tự nguyện tham gia nhưng phải đề cao tinh thần kỷ luật, ý thức tập thể của học sinh; đề cao được vai trò, tính tích cực, sáng tạo của các cá nhân học sinh.

* Để đạt hiệu quả trong sử dụng trò chơi học tập thì việc đa dạng hoá trò chơi trong giờ học là vô cùng quan trọng để các em “chơi mà học”. Vì vậy khi lựa chọn trò chơi học tập, giáo viên cần lưu ý các nguyên tắc sau:

- Trò chơi phải gắn với mục tiêu từng tiết học, phù hợp với bài dạy.

- Luật chơi rõ ràng, đơn giản dễ nhớ, dễ thực hiện.

- Sử dụng trò chơi đúng lúc, đúng chỗ.

- Trò chơi phải kích thích được sự hứng thú của từng học sinh.

- Đánh giá kết quả của trò chơi với thái độ nhẹ nhàng mang tính chất khích lệ, động viên nhưng phải công bằng.

2.3. Hình thức trò chơi

- Hình thức trò chơi rất đa dạng, phong phú. Tùy vào quy mô, đối tượng học sinh, chương trình địa lý ở các khối lớp khác nhau, điều kiện cơ sở vật chất chúng ta có thể tổ chức được những trò chơi phù hợp với học sinh.

- Quy mô nhỏ (số lượng học sinh trong lớp học - 1 lớp, không gian tổ chức là lớp học): chúng ta có thể tổ chức trò chơi mang tính cá nhân, nhóm nhỏ 5-10 học sinh trong một lượt chơi như: nhìn hình đoán đối tượng địa lý, đối đáp, giải ô chữ,..... Đây là những trò chơi giáo viên có thể tổ chức trong lớp học, thời gian thực hiện ngắn như hoạt động khởi động, trong vài phút củng cố bài, trong những tiết học có nội dung bài học để hiểu và

- Quy mô lớn (số lượng học sinh đông): chúng ta có thể tổ chức những trò chơi, hoạt động ngoại khóa có quy mô lớn như: Lễ hội địa lý, câu lạc bộ Địa lý..... Đây là những hình thức tổ chức trong phòng lớn (*hội trường*) và ngoài trời, thời gian thực hiện khá dài.

Nhưng trong quá trình giảng dạy, tôi thường áp dụng hình thức trò chơi nhỏ trong không gian lớp học .

Ví dụ 1: Ở bài 5 môn Địa lý 7, ta có thể tổ chức trò chơi trong các hoạt động khởi động, hình thành kiến thức mới hay luyện tập. Qua đó, cũng có thể động viên và đánh giá học sinh bằng hình thức cộng điểm hay cho điểm kiểm tra thường xuyên.

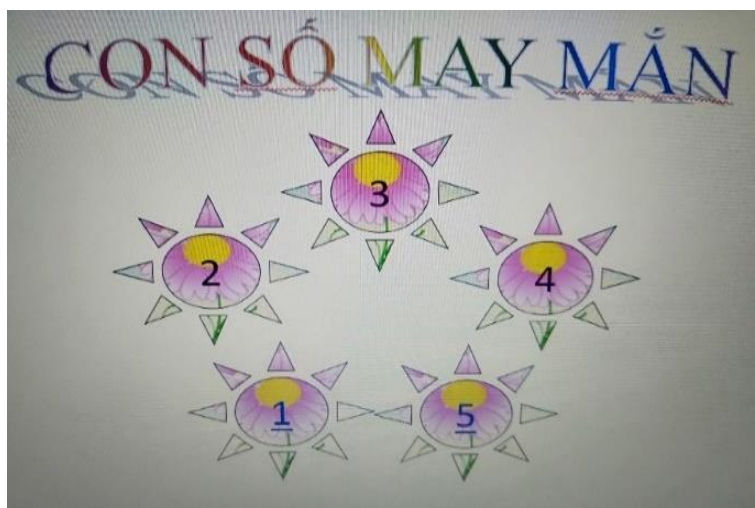
1. Ở hoạt động khởi động, giáo viên cho học sinh đoán tên các quốc gia qua ảnh. Sau đó yêu cầu HS cho biết các quốc gia đó thuộc châu lục nào? Nêu những hiểu biết của em về châu lục đó?

- Thời gian 10 giây/1 hình.

- Bạn nào nhanh và chính xác nhiều nhất sẽ giành chiến thắng.

2. Ở hoạt động hình thành kiến thức mới tìm hiểu về đặc điểm địa hình châu Á. Nếu chỉ hỏi và yêu cầu HS trả lời thì bài học sẽ dễ nhàm chán. Nên phần này giáo viên yêu cầu học sinh tìm hiểu trước ở nhà để tổ chức trò chơi “con số may mắn”.

Luật chơi: Mỗi HS được chọn 1 ô số. Dưới mỗi ô số là 1 câu hỏi về đặc điểm địa hình châu Á. Trả lời đúng sẽ được 1 điểm cộng vào cột điểm kiểm tra thường xuyên. Ngoài ra, nếu trả lời được thêm câu hỏi phụ sẽ được cộng thêm 1 điểm

Qua trò chơi này giúp HS nắm được đặc điểm địa hình châu Á cũng như rèn luyện được năng lực bộ môn cho học sinh. Ở phần luyện tập, GV có thể cho học sinh chơi trò chơi có tên là "Hộp quà tri thức"

Luật chơi: Có 4 hộp quà, mỗi hộp quà là 1 câu hỏi, trả lời đúng sẽ nhận được phần thưởng của giáo viên.

Qua trò chơi này, giúp HS nắm lại một số kiến thức liên quan đến bài học cho học sinh.

Ví dụ 2: Ở bài 7 tiết 3 ở phần khởi động chúng ta có thể sử dụng trò chơi “Khởi động cùng âm nhạc”

Khởi động cùng Âm Nhạc

HƯỚNG DẪN

- Nhún chân nhảy, giơ tay lên cao và vỗ tay theo nhạc, đồng thời chuyền hoa cho bạn bên cạnh
- Nhạc dừng, câu hỏi xuất hiện ai là người cầm hoa trong tay sẽ phải trả lời ngay câu hỏi

Luật chơi: Nhún chân nhảy, giơ tay lên cao và vỗ tay theo nhạc, đồng thời chuyền hoa cho bạn bên cạnh. Nhạc dừng, câu hỏi xuất hiện ai là người cầm hoa trong tay sẽ phải trả lời ngay câu hỏi.

* Ở hoạt động hình thành kiến thức mới phần 3. Khu vực Nam Á, để học sinh khai thác kiến thức về đặc điểm tự nhiên khu vực Nam Á, chúng ta sử dụng trò chơi “**Bí mật trong quả bóng**”

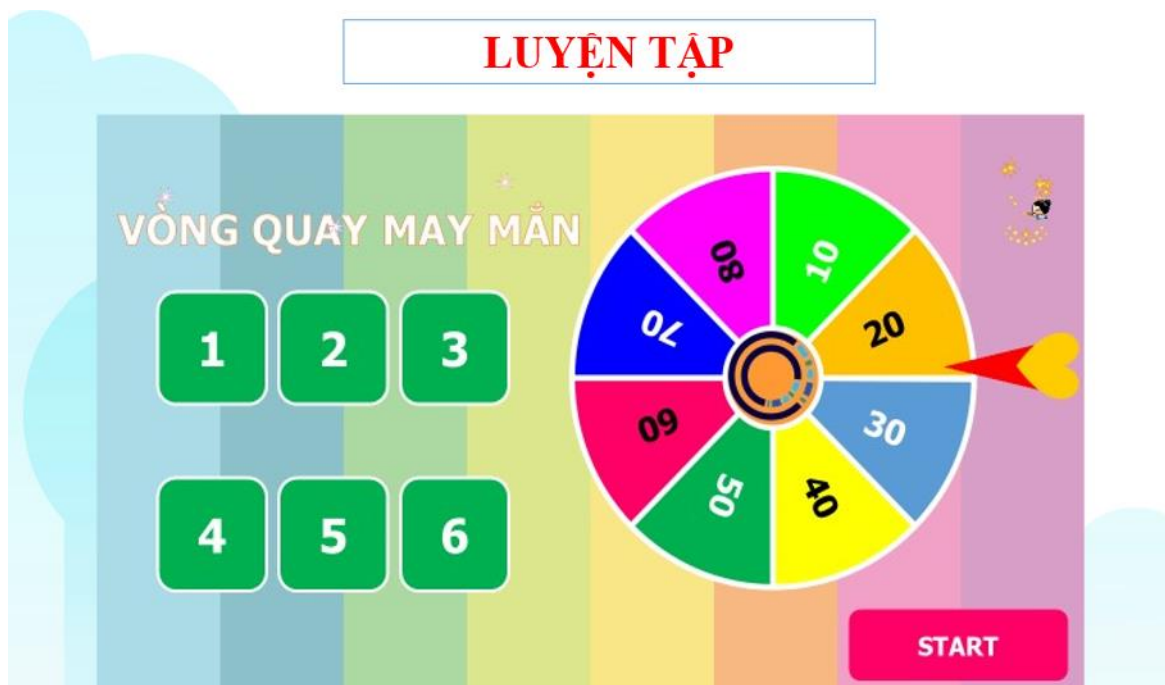
**TRÒ CHƠI:
BÍ MẬT TRONG QUẢ BÓNG**

Luật chơi: Có 8 quả bóng, dưới mỗi quả bóng là 1 câu hỏi về đặc điểm tự nhiên của khu vực Nam Á. Trả lời đúng sẽ được 1 điểm cộng vào cột điểm kiểm

tra thường xuyên. Ngoài ra, nếu trả lời được thêm câu hỏi phụ sẽ được cộng thêm 1 điểm.

* Ở phần Luyện tập ta sử dụng trò chơi “Vòng quay may mắn” để củng cố lại kiến thức bài học

Ngoài ra chúng ta còn có thể sử dụng nhiều trò chơi khác phù hợp để tiết học thêm sinh động, gây hứng thú cho học sinh.

Một số trò chơi sau có thể đưa vào bài giảng:

- Hái lộc đầu xuân

- Giải cứu đại dương

- Hộp quà bí mật

- Ngôi sao may mắn

- Nhanh như chớp

Đường link tải các trò chơi:

[https://drive.google.com/drive/folders/1zptMC8qam6kVrgpQXJ-mzEgcLvJ5cIcq?usp=share link](https://drive.google.com/drive/folders/1zptMC8qam6kVrgpQXJ-mzEgcLvJ5cIcq?usp=share_link)

III. KẾT LUẬN:

Sau một thời gian ngắn sử dụng trò chơi trong dạy học và đánh giá học sinh môn Địa lý đã thu được một kết quả nhất định, hầu hết học sinh đều rất thích trò chơi trong các tiết học. Từ đó, học sinh yêu thích và tự tin hơn trong học tập. Với giải pháp trên thì số học sinh yêu thích bộ môn được nâng lên một cách rõ rệt. Sự hứng thú trong học tập bộ môn đã tăng lên thể hiện qua bảng khảo sát học sinh khối 7 dưới đây:

Thái độ	Rất thích	Thích	Bình thường	Không thích
1. Phương pháp trò chơi có gây hứng thú học tập cho em không?	42/53 (79,2%)	11/53 (20,8%)		
2. Với các tiết học có sử dụng phương pháp trò chơi, em thấy hiệu bài hơn không?	45/53 (84,9%)	8/53 (15,1%)		

Nhờ đó mà điểm kiểm tra giữa học kì I môn Địa lý được tăng lên rõ rệt. Cụ thể như sau

Thời gian	Tổng số HS	Điểm kiểm tra giữa kì I (Số lượng, tỉ lệ %)				
		Giỏi	Khá	T. bình	Yếu	Kém
Năm học 2021- 2022	53	5 9,4%	17 32,%	25 47,2%	6 11,3%	
Sau khi áp dụng biện pháp (Bài kiểm tra giữa HK I – Năm học 2022 – 2023)	53	6 11,%	19 35,%	25 47,2%	3 5,7%	0

Trên đây là chuyên đề **“Sử dụng trò chơi trong dạy học và đánh giá học sinh môn Địa lý”** mà nhóm bộ môn Địa lý trường TH&THCS Đại Sơn đã áp dụng khá thành công khi giảng dạy vào và đem lại hiệu quả khá tốt. Dựa trên kết quả nghiên cứu của đề tài chúng tôi nhận thấy đây là biện pháp mà giáo viên có thể áp dụng vào nhiều môn học trong chương trình học cấp THCS.

Trong khuôn khổ giới hạn của chuyên đề, chúng tôi mới chỉ triển khai thực nghiệm tại do đó không tránh khỏi khiếm khuyết. Trong các năm học kế tiếp sẽ triển khai ở nhiều khối lớp và bổ sung thêm các hình thức tổ chức trò chơi để áp dụng hiệu quả hơn nhằm phát huy tính tích cực, chủ động của học sinh, phát triển phẩm chất và năng lực cho học sinh một cách hiệu quả hơn nữa.

Với hướng đi đó, chúng tôi tin tưởng đề tài sẽ đóng góp phần nào vào việc đổi mới phương pháp dạy và học Địa lý nói riêng và các môn học khác nói chung ở trường TH &THCS Đại Sơn.

Đại Sơn, ngày 02 tháng 12 năm 2022

**NHÓM BỘ MÔN LỊCH SỬ ĐỊA LÝ
TRƯỜNG TH&THCS ĐẠI SƠN**